

Έλληνες και ελληνολάτρες στην Ουρουγουάη

Στην Ουρουγουάη συμβαίνει το παράδοξο φαινόμενο να υπάρχουν πάνω από 3.000 Έλληνες μετανάστες αλλά και διπλάσιος αριθμός Ουρουγουανών που μιλούν ελληνικά. Σε αυτή τη μικρή χώρα της Λατινικής Αμερικής οι πολίτες της δεν είναι απλά φιλέλληνες, είναι ελληνολάτρες.

Σε πρόσφατη έρευνα της Eurostat το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων Ουρουγουανών απάντησε ότι πολιτιστικά ταυτίζονται με την Ευρώπη και στην δεύτερη ερώτηση για το ποιά χώρα από την Ευρώπη έρχεται πρώτη στο μυαλό τους, η πλειοψηφία απάντησε: Η Ελλάδα.

Η εκπαίδευση στην Ουρουγουάη είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο και από μικρά παιδιά μαθαίνουν για την Ελλάδα. Μάλιστα στο Μοντεβιδέο έρχονται χιλιάδες φοιτητές από άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής τόσο για την ποιότητα των σπουδών όσο γιατί η Παιδεία εδώ είναι δωρεάν με πολλές παροχές και κίνητρα για τους φοιτητές. Έτσι εξηγείται κατά ένα μέρος η ελληνολατρία. Λέξη που την πρωτοάκουσα στην Ουρουγουάη έναν από τους σταθμούς της περιπλάνησής μου στον κόσμο.

Οι περισσότεροι Ουρουγουανοί που συνάντησα ήξεραν και κάποιες ελληνικές λέξεις. Κάποιοι μάλιστα αντί να μάθουν αγγλικά επέλεξαν τα ελληνικά. Όπως ο Λουίς, η Ταμπάρε, ο Βαλεντίν.

Ο Valentin Abitante και πολλοί άλλοι δεν γνωρίζουν άλλες γλώσσες. Μόνο τη μητρική τους και ελληνικά. Η Μαργκαρίτα μιλά άπταιστα ελληνικά. Σπίτι της θα ακούσεις πολύ ελληνική μουσική. Ακόμη και βιντεοκασέτες από τις «Τρεις Χάριτες» και τους «Απαράδεκτους». Από το ίντερνετ παρακολουθεί ελληνική τηλεόραση. *«Χιλιάδες Ουρουγουανοί, ανάμεσά τους κι εγώ, μάθαμε να μιλάμε την ελληνική γλώσσα. Μάθαμε να λατρεύουμε την Ελλάδα και τον Ελληνικό Πολιτισμό. Είχαμε την τύχη να νιώσουμε την ουσία του. Πιστεύω αυτό που είπε ο Νίτσε ότι ο κόσμος μπορεί να είναι όσο θέλει σκοτεινός, όμως αρκεί να παρεμβάλλουμε σε αυτόν ένα κομμάτι ελληνικής ζωής για να φωτιστεί αμέσως άπλετα».* Κουβέντες

της Margarita Larriera.

Η Margarita Larriera είναι σήμερα διευθύντρια του Ιδρύματος «Μαρία Τσάκος» που ιδρύθηκε το 1978 από τον καπετάν Παναγιώτη Ν. Τσάκο με σκοπό τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.

Όσοι Ουρουγουανοί είχαν την τύχη να έρθουν στην χώρα μας και αντίκρισαν τον Παρθενώνα, δάκρυσαν.

«Εσείς οι Έλληνες υποτιμάτε αυτό που έχετε. Όταν πρωτοείδα τον Παρθενώνα στα 50 μου χρόνια, εγώ και ο άντρας μου βάλαμε τα κλάματα. Οι Έλληνες φίλοι μας που ήταν μαζί μας μάς κοίταξαν περίεργα. Δεν μπόρεσαν να καταλάβουν γιατί. Ούτε εμείς περιμέναμε να αντιδράσουμε έτσι. Τα δάκρυα ίσως ήταν ένας τρόπος για να εκφράσουμε όσα αισθανόμασταν και δεν μπορούσαμε να τα εξηγήσουμε με λόγια. Και πίστεψέ με Δημήτρη, ακόμα και σήμερα θεωρώ μεγάλη τιμή μου που είδα με τα μάτια μου και άγγιξα με τα χέρια μου τον Παρθενώνα και όλα όσα συμβολίζει για την Ελλάδα αλλά και για τον κόσμο ολόκληρο». Λόγια της Σίλβιας, μιας ακόμη Ουρουγουανής που συνάντησα στο Μοντεβιδέο.

Ο Κάρλος είναι 28 χρόνων. Πριν δύο χρόνια βρέθηκε στην Ελλάδα. Όταν του είπαν ότι αυτό που βλέπει είναι η Ακρόπολη, απομακρύνθηκε από την παρέα του και κάθισε σε μια γωνιά του δρόμου. Δεν ήθελε να τον δουν να κλαίει.

Επισκέφθηκα τον Sergio William Carzolio. Έμαθε για το www.godimitris.gr από μια συνέντευξή μου σε έναν τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό. Ζήτησε να με δει. Βρεθήκαμε στο σπίτι του. Βέρος Ουρουγουανός. Έμαθε ελληνικά γιατί δούλευε σε ελληνικά καράβια και έκανε πολλούς Έλληνες φίλους. *«Οι καλύτεροι μου φίλοι ήταν Έλληνες. Φανταστικοί άνθρωποι. Άρχισα να κάνω μαθήματα στην ελληνική κοινότητα του Μοντεβιδέο και μετά από το 1978 άρχισα να παρακολουθώ τα μαθήματα στο Ίδρυμα Τσάκος. Σιγά-σιγά όταν ήμουν στα βαπόρια άρχισα να καταλαβαίνω τα ελληνικά τραγούδια. Ενδιαφέρθηκα για την ελληνική ποίηση. Ήθελα να μιλώ σωστά ελληνικά. Στα πλοία η γλώσσα των Ελλήνων ήταν φτωχή. Ήθελα περισσότερο. Έμαθα περισσότερο. Αυτές τις μέρες ξανάπιασα το Μαραμπού του Νίκου Καββαδία. Μια φορά την εβδομάδα, είμαστε μια παρέα Ουρουγουανών που συναντιόμαστε και μιλάμε ελληνικά για να κάνουμε πρακτική». Ο Sergio αν και καθολικός εδώ και 30 χρόνια πηγαίνει στην ελληνική ορθόδοξη εκκλησία. Στην ατζέντα του από τη μια πλευρά έχει τα στοιχεία του και τα τηλέφωνα ανάγκης και στην άλλη το Πάτερ Ημών. «Αισθάνομαι πια σαν Έλληνας. Έζησα πολλά χρόνια στα βαπόρια με Έλληνες. Πλέον σκέφτομαι σαν Έλληνας.*

Βλέπω τους Έλληνες σαν να είμαστε αδέρφια. Να ξέρουν ότι σε αυτή τη χώρα υπάρχουν φιλέλληνες που στην ανάγκη είναι έτοιμοι να βοηθήσουν και να τους υπερασπιστούν». Φεύγοντας μου έδωσε σε ένα κομμάτι χαρτί μια παράγραφο από σημειώσεις του Νίκου Καζαντζάκη: «Πρέπει αλήθεια να είμαστε περήφανοι για τη σύμπτωση αυτή να γεννηθούμε Έλληνες. Και συνάμα να νιώθουμε κάθε στιγμή, σε κάθε μας λόγο, σε κάθε γραμμή και στοίχο που γράφουμε πως έχουμε μεγάλη ευθύνη».

Η Circe Maia, πολύ γνωστή ποιήτρια στην Ουρουγουάη, άκουσε πριν χρόνια την ελληνική εκπομπή του Αλέξανδρου Πανταζόγλου, στο Radio Continente 730 AM όπου εδώ και 35 χρόνια εμπλουτίζει τα ερτζιανά της Ουρουγουάης με ελληνικό λόγο και μουσική. Άκουσε τον Πανταζόγλου να μεταφράζει στοίχους του Ρίτσου. Γοητεύτηκε. Άρχισε να μαθαίνει ελληνικά. Πρόσφατα δημοσίευσε μια εργασία της με τίτλο «Προσεγγίζοντας τον Ρίτσο».

Ένα δημόσιο σχολείο στην Ουρουγουάη ονομάζεται Grecia (Ελλάδα). Οι μαθητές είναι όλοι τους παιδιά Ουρουγουανών. Το ίδιο και οι δάσκαλοί τους. Όμως κάθε 25η Μαρτίου και 28η Οκτωβρίου γιορτάζουν σαν Έλληνες. Τραγούδια, θεατρικά, ποιήματα. Να ακούς από αυτά τα μικρά παιδιά τον εθνικό μας ύμνο. Μάλιστα επειδή ο εθνικός ύμνος της Ουρουγουάης διαρκεί περίπου 6 λεπτά και ο δικός μας ούτε ένα, τα παιδιά αυτά λένε περισσότερους στοίχους του Δ. Σολωμού, έτσι ώστε να υπάρχει μια...ισορροπία. Ακόμη και η σημαία είναι σχεδόν ίδια με την ελληνική. Αν δεν κυματίζουν τις μπερδεύεις. Απλά αντί για σταυρό, έχει έναν κίτρινο χαρούμενο ήλιο.

Έξω από τη Εθνική Βιβλιοθήκη του Μοντεβιδέο, δίπλα στην είσοδο, βρίσκεται το άγαλμα του Σωκράτη. Στην παραλιακή ένα πάρκο ονομάζεται Αθήνα και έχει την προτομή του Ομήρου. Ο κεντρικότερος δρόμος της παλιάς πόλης κάτω από το λόφο ονομάζεται Grecia. Ένα από τα ομορφότερα νεοκλασικά κτήρια στο κέντρο της πόλης στην πρόσοψή του γράφει: Αθηναίος. Σε όλα τα βιβλιοπωλεία θα βρεις βιβλία Ελλήνων συγγραφέων και ποιητών. Ακόμη και στα πολύ μικρά.

Πρόσφατα με πρωτοβουλία της ελληνικής πρεσβείας, στο υπουργείο Εξωτερικών της Ουρουγουάης πραγματοποιήθηκε έκθεση φωτογραφίας με βυζαντινές εικόνες. Η συμμετοχή ήταν τόσο μεγάλη που διήρκεσε διπλάσιο χρόνο από τον προγραμματισμένο. Δεκάδες τα σχολεία που την επισκέφθηκαν.

Όταν έρχονται Έλληνες καλλιτέχνες ή ανεβαίνουν ελληνικά έργα στο θέατρο, οι αίθουσες είναι γεμάτες από κόσμο.

Η ελληνική κοινότητα έχει συνδράμει πολλά για να στηριχτεί ο φιλελληνισμός. Είναι από τις παλαιότερες ελληνικές κοινότητες στη Λατινική Αμερική. Στην αυλή της υπάρχει η μοναδική ελληνική ορθόδοξη εκκλησία της Ουρουγουάης.

Πάρα πολλά έχει προσφέρει και το Ίδρυμα Μαρία Τσάκος το οποίο εδώ και σχεδόν 30 χρόνια παρέχει δωρεάν μαθήματα σε όσους θέλουν να μάθουν ελληνικά. Μέχρι σήμερα από τις αίθουσές του έχουν περάσει περισσότεροι από 4.000 μαθητές. Πολλοί από αυτούς κατέχουν υψηλές θέσεις. Όπως ο διοικητής της Τράπεζας της Ουρουγουάης, συνεργάτες υπουργείων, διπλωμάτες, διευθυντές δημόσιων υπηρεσιών.

Στην Ουρουγουάη είδα για πρώτη φορά ένα πραγματικό δέντρο, καρπό της απλόχερης διασποράς του ελληνικού πολιτισμού. Γνώρισα Έλληνες συγγενείς εκ πνεύματος...

Πηγή: alliapopsislade.blogspot.com